

6. Клепко С.Ф. Сума технологій для усіх українців / С. Ф. Клепко // Імідж сучасного педагога. 2006. № 5. С. 12–15.

7. Клепко С.Ф. Конвергенція знання і практичних навиків (прогноз розвитку середньої і професійно-технічної освіти в європейському контексті) / С. Клепко // Інноваційні технології в професійній підготовці вчителя трудового навчання: проблеми теорії і практики : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті академіка Д. О. Тхоржевського, 12–14 квітня 2007 р.). Полтава : 2007. С. 22–27.

8. Клепко С.Ф. Сума технологій для усіх українців, або Освіта як критична метатехнологія / С. Ф. Клепко // Управління освітою. 2007. № 1. С. 10–13.

9. Клепко С.Ф. Репрезентація знань у розвитку освіти: від філософії античності до нових тривіумів і квадрівіумів // Античність та університетська філософія. До 180-річчя з дня народження Ф.О. Зеленогорського та 160-річчя з дня народження П.Е. Лейкфельда. Матеріали міжнародної наукової конференції, 27-28 листопада 2019 р., м. Харків. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 136 с., с. 72 – 78.

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ РЕФОРМИ

Нємцева Н.С.

кандидат педагогічних наук, доцент,

заступник директора з НР

Комунального закладу «Покровський педагогічний фаховий коледж»,

м. Покровськ

Українська освіта переживає епоху переходу, спрямовану на адаптацію до сучасних глобальних тенденцій та шукає відповіді на внутрішні соціокультурні та економічні виклики. Розроблена концепція "Нова українська школа", спрямована не лише на модернізацію освітньої системи, але й на підготовку молодого покоління до життя в динамічному, багатогранному світі. Ця реформа стала об'єктом активних дискусій серед педагогів, батьків та науковців. Зміни в освітньому процесі передбачають інтеграцію дітей з освітніми потребами в загальноосвітній процес.

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином

України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

«Нова українська школа» (НУШ) – це освітня реформа, започаткована в Україні з метою модернізації системи освіти та адаптації її до потреб сучасного суспільства та світових стандартів. Цей процес передбачає ряд значущих змін, які відбуваються на різних рівнях – від перегляду державних стандартів до впровадження новітніх педагогічних технік, тому не випадково формула нової школи містить 8 ключових компонентів:

- новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві;
- умотивований вчитель, який має свободу творчості й розвивається професійно;
- наскрізний процес виховання, який формує цінності;
- децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію;
- педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками;
- орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм;
- нова структура школи, яка дозволяє добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя;
- справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти;
- сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу.

Головна інновація Нової української школи полягає у структурованому представленні змісту освіти на основі інтегративного підходу. У цьому дидактичному процесі основний акцент робиться на взаємозв'язок відповідного матеріалу, методів викладання та форм робочої взаємодії.

Підхід включає інтеграцію навчального матеріалу з різноманітних предметів навколо конкретного об'єкту, явища середовища, та зосереджується на вирішенні проблеми, що має міжпредметний характер, або на створенні творчого продукту.

Однією з найбільш ефективних моделей реалізації цього підходу на початковому етапі навчання є створення інтегрованих занять навколо

соціокультурної теми чи проблеми в рамках тематичних днів або тижнів, наприклад, «Тиждень української мови через призму етно-культурних цінностей». Метод дозволить сформувати єдиний тематичний простір для різних навчальних дисциплін, що уникне дублювання інформації та надасть можливість розглядати одну й ту ж тему з різних тематичних просторів, використовуючи різні дидактичні засоби.

Результат – учні отримують більш збалансоване розуміння матеріалу, оскільки розглядають його з різних позицій. Крім того, це сприяє створенню психологічно комфортної атмосфери під час занять, завдяки чому процес навчання стає більш продуктивним та дієвим.

Один із важливих аспектів сучасної освіти – це розвиток критичного мислення учнів. Навчання не обмежується лише передачею фактів із підручників, а ставить завдання навчити учнів аналізувати інформацію, вирішувати завдання, розв'язувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення. Це важливо в контексті глобальних викликів, які вимагають творчого та самостійного підходу до рішення завдань.

Іншим важливим аспектом є інклюзивність. Реформа нової української школи прагне забезпечити, щоб кожен учень, незалежно від своїх особливих потреб, мав доступ до якісної освіти. Це сприяє створенню рівних умов для розвитку кожної дитини і сприяє більш гармонійному суспільству.

Освітній процес завдяки реформі нової української школи допомагає підготувати молоде покоління до складних викликів і можливостей сучасного світу, розвиваючи їхні навички критичного мислення, самостійного розв'язання проблем й уміння застосовувати сучасні технології.

Практична реалізація реформи Нової української школи втілюється через ряд стратегічних і тактичних кроків, які включають: перегляд навчальних програм, складання нових навчальних планів та програм, які акцентують увагу на інтеграційному підході до навчання, адаптація змісту навчання під сучасні потреби, включаючи вивчення цифрової грамотності та екологічної освіти, оновлення методик навчання, застосування інноваційних методів навчання, які спонукають дітей до критичного мислення та самостійного дослідження, впровадження проектно-орієнтованого навчання, де діти вчаться через практичний досвід, формування педагогічного колективу, підготовка педагогічних кадрів через регулярні тренінги та семінари, мотивація вчителів, включаючи підвищення заробітної плати, надання грантів та стипендій для професійного розвитку.

Запроваджуючи реформу, необхідно передбачити забезпечення

якісних освітніх ресурсів: оновлення навчально-методичного матеріалу, включаючи підручники та дидактичні матеріали; створення сучасної матеріально-технічної бази шкіл з використанням новітніх технологій; оцінювання та моніторинг: впровадження сучасних методів оцінювання знань, умінь та навичок учнів; систематичний моніторинг ефективності реформи для її своєчасного коригування та вдосконалення, а також залучення громадськості.

НУШ виходить за рамки традиційних методів навчання та акцентує увагу на розвитку особистості кожного учня, його індивідуальних здібностей та потреб. Концептуальні засади Нової української школи повинні закласти фундамент для системної та гармонійної освіти.

Умови запровадження в дію активного чинника – Закону України «Про освіту» та підтримка Нової української школи характеризуватиме високий технологічний рівень, новітнє навчально-методичне й інформаційне забезпечення, професійний кадровий потенціал. Якщо МОН і надалі буде конструктивно підтримувати, регулювати й стимулювати розвиток Нової української школи, то ефективність реформи загальної середньої освіти стане очевидною. Важливо щоб нововведення, передбачені реформою, не здійснювалися адміністративними методами, які подавлятимуть ініціативу її безпосередніх виконавців, сприятимуть поверненню рецидиву «процентоманії», формальних показників і звітів про оманливі досягнення.

Успіх якісних змін у Новій українській школі неможливий без вчителя – компетентного, мотивованого, відповідального за кожну педагогічну дію й вчинок. Наукова робота вчителя стане системотвірним чинником навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності суб'єктів учіння, підсилить методологічний аспект його професійної підготовки в системі внутрішньошкільної методичної роботи. Для того, щоб «моральна регуляція внутрішнього життя закладу освіти домінувала над формально-адміністративною» суб'єкти управління різних рівнів мають керуватися важливим принципом: «Починаючи нову справу, потурбуйся про те, щоб її підґрунтям був надійний ціннісний фундамент». У контексті реформи загальної середньої освіти перспективним напрямом дослідження стане проблема розвитку нової галузі педагогіки – педагогічної політології – вчення про умови і способи реалізації рекомендацій науки в освітній політиці[3, с. 106].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214519><http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214519>

45-19 (дата звернення: 23.10.2018)

2. Проект Закону України «Про освіту» №3491-д від 04.04.2016

3. Онищук Л. А. Нова українська школа/ Онищук Людмила Анатоліївна // Український педагогічний журнал. Київ : 2018. с. 47-53.

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ З ПИТАНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Остапенко А.С.

кандидат педагогічних наук,
проректор з науково-методичної роботи
комунального вищого навчального закладу
«Харківська академія неперервної освіти»,
м. Харків

Процеси реформування в освіті орієнтовані на сучасні суспільні виклики. Державна політика у сфері освіти в Україні спрямована на впровадження кращого світового досвіду, демократизацію системи освіти, академічну свободу вчителя. У Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року зазначається, що, «за експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіють іншими вміннями» [4]. Нові виклики в суспільстві та освіті щодо орієнтирів навчання і виховання молоді виникли в умовах війни.

Одним із напрямів реформування системи освіти є впровадження сучасних підходів та прогресивного світового досвіду професійної орієнтації здобувачів освіти. Нормативні документи у галузі освіти окреслюють такі завдання. Зокрема, в Законі України «Про освіту» (ст. 12) визначено мету повної загальної середньої освіти, що полягає у всебічному розвитку, вихованні та соціалізації особистості, «яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, **готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації**, відповідальності, трудової діяльності